

Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 28.03.2024 г. - 29.04.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8679-K

Област на политика: Архив - Правосъдие и вътрешни работи

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на правосъдието

Тип вносител: Национално

Предложените изменения и допълнения на Наказателния кодекс (НК) имат за цел да осигурят хармонизацията му с Римския статут (РС), вкл. след ратификацията на измененията на статута, като следва традиционно установените най-добри национални практики на законотворчество и политиките, заложи в Концепцията за наказателна политика. Установените несъответствия между НК и актуалното съдържание на РС се разполагат в следните групи:

- **Нормативни празноти:** Те се отнасят, както до измененията, които предстои да бъдат ратифицирани и по повод, на които се предприема реформата на НК, така и до действащи за България разпоредби на Статута, хармонизацията, с които е непълна (напр. чл. 7 РС). Някои нормативни празноти се установяват и по отношение на отделни разпоредби на Женевските конвенции, правото върху които е претърпяло значимо развитие спрямо периода на съгласуване на НК с тях (за последно през 70-те и началото на 80-те години на миналия век). Доколкото Римският статут препраща към Женевските конвенции (напр. чл. 8 РС), непълната им хармонизация се отразява и на хармонизацията на Статута;

- **Принципно несъответствие на националната правна рамка с Римския статут относно родовия обект на същинските международни престъпления:** Актуалното и непротиворечиво международно разбиране е, че същинските международни престъпления (тези, по отношение на които Международният наказателен съд упражнява юрисдикция, и които се ползват с универсалната наказателна юрисдикция на националните наказателни закони), се делят минимално на три

категории с ясно разграничен групов обект - престъпления против мира, престъпления против човечеството и престъпления против законите и обичаите за водене на война („международни военни престъпления“).

Обобщаващата национална формула „престъпления против мира и човечеството“, която традиционно е възприета от НК, вкл. в заглавието на глава четиринадесета, и от действащия чл. 31, ал. 7 от Конституцията на Република България (КРБ), не съответства на съдържанието, което в съвременното международно наказателно право се влага в нея. Националното понятие отразява остаряло разбиране, което приобщава престъпленията против законите и обичаите за водене на война към престъпленията против мира и човечеството, вместо да ги разглежда като самостоятелна категория. Така националната правна система влага в понятието „престъпления против мира и човечеството“ съдържание, различно от това, което вече всепризнато се влага в него в международното наказателно право.

Изпълнението на задълженията, които произтичат за Република България от присъединяването към РС, налагат привеждане на заглавието на глава четиринадесета и на конституционната разпоредба на чл. 31, ал. 7 в съответствие с международния договор, вкл. за да се запази обхватът на въведената с чл. 31, ал. 7 КРБ и чл. 79, ал. 2, т. 1 НК забрана за погасяване по давност на наказателното преследване и на изпълнението на наказанието за същински международни престъпления и на въведената с чл. 85, ал. 2 НК забрана за реабилитация. Запазването на формулата или изменение на НК без изменение на чл. 31, ал. 7 КРБ създава рискове чл. 31, ал. 7 КРБ, чл. 79, ал. 2, т. 1 и чл. 85, ал. 2 НК да получат по-тясно тълкуване в сравнение с това, което националният законодател е вложил в тях – традиционно за българското национално право е да не допуска изтичане на давност и реабилитация и за международните военни престъпления. Предвид настъпилото им отделяне в самостоятелна категория, е необходимо да бъдат изрично споменати заедно с престъпленията против мира и човечеството, които вече имат по-тясно съдържание.

С приемането на предложениния проект ще се разшири наказателната защита, осигурявана от българските закони на българските граждани, включително намиращите се в зони на конфликт в чужбина;

ще се разшири и подобри възможностите на българската държава да участва пълноценно в отношенията на международно правно сътрудничество по наказателни дела; ще се подобри способността на държавата да ползва пълноценно възможностите, които международните договори ѝ предоставят за защита в случай на война на нейна територия и ще се подобри международния авторитет на българската държава като автентична правова държава, солидарна с международните ценности и цели на ООН, на демокрацията, на свободното и мирно сътрудничество между нациите и държавите и правата на човека.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на правосъдието

Адрес: София, София, ул. Славянска 1

Електронна поща: priemna@justice.government.bg

Полезни връзки

Рубрика „Закрила на детето“ към дирекция „Международна правна закрила на детето и международни осиновявания“ - <https://mjs.bg/home/index/4d58b6a3-346b-4026-9aaa-7d5654890938>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс - вер. 1.0 | 28.03.2024](#)

[Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс - вер. 1.0 | 28.03.2024](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието към проекта - вер. 1.0 | 28.03.2024](#)

[Становище на ДМА - вер. 1.0 | 28.03.2024](#)

[Становище на Фондация за развитие на правото на ЕС в България - вер. 1.0 | 02.05.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 28.03.2024

Приключване на консултацията - 29.04.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
